

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
ความเข้มแข็งของชุมชน**. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- กลุ่มพัฒนากอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (2546).
การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จริยาวัตร คมพยัคฆ์. (2532). **ผลของการใช้วิธีการทางพยาบาลสาธารณสุขต่อ
ความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ**.
วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิตติภัทร อุณเวทย์วานิช. (2544). **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธนรัตน์ คล้ายเปรม (พันจ่าอากาศเอก). (2550). **การสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการ
กองทัพอากาศ**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธรรมรส โชติบุญชู. (2540). **การบริหารการมีส่วนร่วมประมวลสาระชุดวิทยาทฤษฎีและ
แนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธีฟ้าเกียรติ ทีชะบุตร (ดาบตำรวจ). (2548). **ความร่วมมือของเครือข่ายสังคมในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน**.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นวลน้อย ตีร์รัตน์ และคณะ. (2545). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ
การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการกระจายอำนาจ
และการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประเทือง พลายน้อย. (2544). **ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของวิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนีและโรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช จังหวัดสุพรรณบุรี**.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ประพันธ์ ตีรบุปผา. (2539). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (หมู่บ้าน อพป.)** ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประวิทย์ เรืองจรัส. (2544). **การจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนลุ่มน้ำยาว อำเภองาว จังหวัดลำปาง**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มัย สุขเยี่ยม. (2537). **การพัฒนาประสบการณ์ชีวิตและสังคม**. กรุงเทพฯ: วังอักษร.
- มานพ วงศ์ประเสริฐ. (2522). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม** ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มานพ ฉวีรักษ์. (2546). **กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีโค อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี** มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วินัย นุชชา. (2543). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดให้โทษในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลเป็ริง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ**. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สกุล วงษ์กาฬสินธุ์. (2549). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. นครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2546). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.
- สีลาภรณ์ นาครทรรพ. (2539). **การศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน**. เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมเรื่องการศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุวรรณ บัวพันธ์. (2543). **การพัฒนาเครือข่ายกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ตำบลสันทราย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสน่ห์ จามริก. (2542). **เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน**. เอกสารประกอบการสัมมนา
เรื่อง “ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 1999-2000” ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
11-16 มกราคม 2542.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 20 ข้อ

3. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบของท่านประการใด ข้อมูลผู้วิจัยจะนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น โดยจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด และจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ดังนั้นการตอบแบบสอบถามนี้จึงไม่เกิดผลเสียแต่ประการใด

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และขอขอบพระคุณท่านในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

สิบเอก ศิริศิลป์ โสมา

นักศึกษาลัทธิสุตวรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 6 ข้อ โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความ หรือเติมคำลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

2. อายุ

- ( ) 1. ต่ำกว่า 31 ปี ( ) 2. 31 - 40 ปี
( ) 3. 41 - 50 ปี ( ) 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ( ) 1. ประถมศึกษา ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
หรือเทียบเท่า
( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) 4.ปริญญาตรีขึ้นไป
หรือเทียบเท่า

4. สถานภาพ

- ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส
( ) 3. สมรสแต่แยกกันอยู่ ( ) 4. หม้าย / หย่าร้าง

5. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) 1. น้อยกว่า 10,001 บาท ( ) 2. 10,001 – 15,000 บาท
( ) 3. 15,001 – 20,000 บาท ( ) 4. 20,001 บาทขึ้นไป

6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มของชุมชนหรือไม่

- ( ) 1. เป็น ( ) 2. ไม่เป็น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็น

ลำดับ	การสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ด้านข้อมูลข่าวสาร						
1.1	ชุมชนพยายามสื่อความหมายของโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงให้สมาชิกในชุมชนทราบ					
1.2	องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามที่จะทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้					
1.3	องค์การบริหารส่วนตำบลจะแจ้งให้สมาชิกในชุมชนทราบเมื่อมีการจัดทำโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง					
1.4	องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถกระจายข่าวสารให้ชาวบ้านทราบได้อย่างทั่วถึง					
1.5	หากไม่เข้าใจในโครงการที่ภาครัฐจัดทำขึ้นจะกระตือรือร้นให้ตัวเองทราบให้ได้					
1.6	โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงประกอบด้วยโครงการย่อยหลายโครงการ					
1.7	การทราบขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติของโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงอย่างละเอียดจากการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล					
1.8	องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้มีการปลูกฝังสวนครัวรั้วกินได้โดยถือเป็นโครงการย่อยในโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง					

ลำดับ	การสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.10	ความรู้ที่ได้รับจากโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิณีพอเพียง จะนำไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่น					
3. ด้านการสนับสนุน						
3.1	ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หรือวัตถุดิบภายในหมู่บ้านให้กับกลุ่ม					
3.2	เมื่อใดที่ทางกลุ่มต้องการความช่วยเหลือเมื่อคิดว่าช่วยได้จะไปทันที					
3.3	แนะนำแสวงหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการพัฒนาในกลุ่ม					
3.4	หาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้ได้มาซึ่งบุคลากร เงินทุน วัสดุ และระบบการจัดการที่ดี					
3.5	เป็นผู้สนับสนุนให้กลุ่มเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน					
3.6	จัดหาแหล่งการเรียนรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มของชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชน					
3.7	แสวงหาวิทยากรบุคคลภายนอก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมของกลุ่ม					
3.8	ร่วมจัดหาตลาดภายนอกชุมชนเพื่อมาซื้อผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนผลิตขึ้น					
3.9	สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิณีพอเพียง					
3.10	ใช้เทคโนโลยีของชุมชน เช่น หอกระจายข่าว ห้องสมุดหมู่บ้าน ศาลาหนังสือพิมพ์ สนับสนุนโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิณีพอเพียง					

ลำดับ	การสร้างเสริมชุมชนของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.9	องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงเป็นโครงการที่สนองแนวคิดพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
1.10	องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงเป็นโครงการที่ประชาชนทุกคนในชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้					
2. ด้านการเรียนรู้						
2.1	การได้ศึกษาจากโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
2.2	พยายามหาความรู้จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการในการฝึกอบรม					
2.3	หาความรู้ที่เจ้าหน้าที่ของทางราชการอบรมอย่างต่อเนื่อง					
2.4	ให้ความสำคัญกับการได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ					
2.5	ทุกครั้งที่ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ โดยพยายามนำไปสู่การปฏิบัติจริง					
2.6	มีความตั้งใจที่จะทำให้ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม มีความคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปในการอบรม					
2.7	พยายามนำความรู้ที่ได้รับการอบรมมาถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง					
2.8	เอกสารหรือความรู้ที่ได้รับจากการอบรมจะนำไปแจกจ่ายให้กับคนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม					
2.9	ยินดีที่จะถ่ายทอดความรู้ที่มี หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับบุคคลอื่น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็น

ลำดับ	วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ผลตอบแทนจากโครงการ						
1.1	การนำความรู้จากโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน					
1.2	ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต					
1.3	ได้รับความรู้เพิ่มเติมมาจากการเข้าโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง					
1.4	โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงทำให้สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้					
1.5	โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงสามารถทำให้มีเงินออมเพิ่มมากขึ้น					
1.6	โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงสามารถลดภาระหนี้สินได้					
1.7	ผลิตภัณฑ์จากโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้					
1.8	โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงทำให้สมาชิกในชุมชนมีความรักและสามัคคีกัน					
1.9	ผลิตภัณฑ์จากโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงนำมาใช้ประโยชน์ภายในครอบครัว และหมู่บ้านได้					
1.10	สมาชิกในครอบครัวอยู่ดีกินดีเพราะโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง					

ลำดับ	วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม						
2.1	มีเวลาเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ สร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง					
2.2	หากรู้ว่ามีกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงจะไปรับการอบรมหรือเข้าโครงการทุกครั้ง					
2.3	เป็นบุคคลที่คนในชุมชนให้ความสำคัญ					
2.4	มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ เป็นประจำ					
2.5	อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมในโครงการสร้างเสริม ชุมชนสู่วิถีพอเพียงอย่างเต็มความสามารถ					
2.6	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/โครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ					
2.7	มีส่วนร่วมในการประชุม/หารือ ของกลุ่ม					
2.8	มีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่สมาชิกของกลุ่ม					
2.9	มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดข้อเสนอแนะในการพัฒนา กลุ่ม					
2.10	ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ผลงาน และผลผลิตของกลุ่ม					

ภาคผนวก ข
การหาค่าความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 50

Alpha = .9070

ค่าความเชื่อมั่นในข้อคำถามการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8332

ค่าความเชื่อมั่นในข้อคำถามวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .8703

ภาคผนวก ค
หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๖๗.๑๖ /วท๕๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑ ถนนอุทองนอก เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เรียน นาวาอากาศโทหญิง จิราภา วงศ์โกฏ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสืบโท ศิริศิลป์ โสมา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ในโครงการสร้างเสริมชุมชนผู้วิถิพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.ธรรมบุญ เสงษ์ฎีกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนักศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๕๕๓๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร ๑๕๖, ๓๕๐

ที่ ศธ ๐๕๖๗.๑๖ /วท๕๐๒ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย

ด้วยสิบโท ศิริศิลป์ โสมา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.ธรรมนุญ เสงขมภูกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนักศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๖๗.๑๖ /วท๕๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑ ถนนอุทองนอก เขตคูสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำภาคินพนธ์

เรียน คุณบุญชู ชมพุดหอม

ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ด้วยสืบโท ศิริศิลป์ โสมา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย ในหัวข้อเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในโครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงของ ประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี" จึงขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรใน สังกัดของท่านโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยของ นักศึกษาดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๔๖-๗ ต่อ ๑๕๖, ๓๕๐

ที่ ศธ ๐๕๖๗.๑๖ /วทส๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑ ถนนอุทองนอก เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำภาคนิพนธ์

เรียน คุณสิงห์โต ทับทิมทอง

กำนันตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ด้วยสิบโท ศิริศิลป์ โสมา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย ในหัวข้อเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในโครงการสร้างเสริมชุมชนผู้วิถีพอเพียงของ ประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี" จึงขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรใน สังกัดของท่านโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยของ นักศึกษาดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๔๖-๗ ต่อ ๑๕๖, ๓๕๐

ภาคผนวก ง
โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง

โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง

โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง เริ่มจากหน่วยงานภาครัฐมีนโยบายให้จัดทำโครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การสร้างรากฐานความมั่นคงให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจจากหน่วยที่เล็กที่สุด ระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชน ภูมิภาคประเทศ และระดับโลก โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางทำให้ชุมชนมีฐานะ “พออยู่พอกิน” ในเบื้องต้นและ “อยู่ดีมีสุข” ในอนาคต ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้จัดทำโครงการชื่อ “โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียง” อันประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ 5 ประการ 9 กิจกรรม เป็นมาตรการหลัก

ยุทธศาสตร์ 5 ประการ ได้แก่

1. ยึดครอบครัว และชุมชนเป็นหลักตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
2. ยึดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย
3. ยึดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
4. ยึดการส่งเสริมการตลาดชุมชน
5. ยึดการจัดเวทีชาวบ้านเป็นหลัก (แบบคิดเอง ทำเอง)

กิจกรรม 9 ประการ ได้แก่

1. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการเกษตรผสมผสาน (ทฤษฎีใหม่) และการเกษตรยั่งยืน
2. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. สนับสนุนการดำเนินการระดมทุนหรือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนและพัฒนาไปสู่องค์กรการเงินในที่สุด
4. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการพัฒนากลุ่มอาชีพ การปลูกพืชสมุนไพร และแพทย์แผนโบราณไทย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชน และอนุรักษ์ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี
5. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการทำฝักรักษาขององค์กรชุมชน
6. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการจัดลานค้าชุมชน และตลาดนัดชุมชน
7. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องการพัฒนาเครือข่ายร้านค้าชุมชน
8. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องประชาคมอำเภอ
9. สนับสนุนการดำเนินการเรื่องจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการเกษตร

ยุทธศาสตร์ 5 ประการ 9 กิจกรรม ดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลถือว่ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและให้การสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงนั้นคือการทำให้ชุมชนพึ่งตนเอง โดยชุมชนจะต้องพึ่งพ่วัตถุดิบ แรงงาน การบริหารจัดการของชุมชนให้มากที่สุด ในฐานะเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินนโยบายหรือปรับแผนงานโครงการกิจกรรมมาดำเนินโครงการสนับสนุนในชุมชนหรือตำบล โดยบุคลากรหรือครอบครัวหรือองค์กรชุมชนเข้าร่วมในโครงการเสริมสร้างชุมชนสุวิถีพอเพียง ซึ่งผลจากการดำเนินการโครงการเสริมสร้างชุมชนสุวิถีพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล จะนำไปสู่ผลประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมตามลำดับ คือ ในระดับบุคคลและครอบครัวจะได้รับการสนองตอบด้านวัตถุ ปัจจัยในการดำรงชีพที่สำคัญก็คือ ปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย วัตถุประสงค์ในการดำรงชีพเหล่านี้เป็นผลลัพธ์จากความสำเร็จของโครงการเสริมสร้าง ชุมชนสุวิถีพอเพียง เช่น อาหารจะได้มาจากการเกษตรผสมผสาน การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เครื่องนุ่งห่มเสื้อผ้าเกิดจากการมีกลุ่มอาชีพทอผ้า กลุ่มอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าในชุมชนเอง เป็นต้น

ภาคผนวก จ
ประมวลคำพระบรมราโชวาท

ประมวลคำในพระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พอเพียง / เศรษฐกิจพอเพียง / Sufficiency Economy

“... การจะเป็นเช่นนั้น ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนครบถ้วนจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่า ความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“... คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจ ที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่า เป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่ เศรษฐกิจความพอเพียง เลย์รู้ดีกว่าไม่หรูหรา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า ผลิตให้พอเพียงได้...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“... ที่พูดกลับไปกลับมาในเรื่องการค้า การผลิต การขาย และการบริโภคนี้ ก็นึกว่าท่านทั้งหลาย กำลังกลุ่มใจในวิกฤตการณ์ ตั้งแต่คนที่มีเงินน้อยจนกระทั่งคนที่มีเงินมาก ล้วนเดือนร้อน แต่ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไป ทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้แต่ครั้งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถอยู่ได้ การแก้ไขอาจจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ โดยมากคนก็ใจร้อนเพราะเดือดร้อนแต่ถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ ก็สามารถที่จะแก้ไขได้ ที่จริงในที่นี้ก็มีนัก เศรษฐกิจต่าง ๆ ก็ควรจะเข้าใจที่พูดไปดังนี้...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“... เศรษฐกิจพอเพียงนี้ให้ปฏิบัติเพียงครั้งเดียว คือ ไม่ต้องทั้งหมดหรือแม้จะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอ... หมายความว่า ถ้าทำได้เศษหนึ่งส่วนสี่ของประเทศก็จะพอ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และทำได้เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอ นั้น ไม่ได้แปลว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ของพื้นที่แต่เศษหนึ่งส่วนสี่ของการกระทำ...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541)

“...ที่พูดทั้งหมดนี้ ฟังแล้ว อาจจะน่ากลัศจรรย์ แต่ถ้าดูอีกแง่หนึ่งก็อาจจะน่าสบายใจ น่าสบายใจ เพราะดูได้ว่าถ้าเราปฏิบัติอย่างเรียกว่า ตรงไปตรงมา ด้วยความตั้งอกตั้งใจสักนิดหนึ่ง บอกว่าสักนิด ก็พอ ไม่ต้องตั้งอกตั้งใจอย่างเคร่งเครียดมากเกินไป แต่ให้สม่ำเสมอ สม่ำเสมอนี้ก็แบบเดียวกับที่ พูดถึงพอเพียง สม่ำเสมอในทุกอย่าง พอเพียงในทุกอย่าง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541)

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือน เสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ในเสาเข็ม แต่คน ส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2542)

“...จะทำอะไร ก็ขอให้แต่ละคนมีความสำเร็จพอสมควร เศรษฐกิจพอเพียง คือ ทำให้พอเพียง ถ้าไม่พอเพียงไปไม่ได้ แต่ถ้าพอเพียงสามารถนำพาประเทศไปได้ดีก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จพอเพียง เพื่อให้บ้านเมืองบรรลุความสำเร็จที่แท้จริง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2548)

ความพอประมาณ

“...ในการดำรงตนในภายหน้านั้น ท่านจะต้องประพฤติให้ดี ให้เหมาะสมแก่ฐานะรู้จักผิดและชอบ ประกอบอาชีพโดยสัมมาอาชีพะ ไม่เสเพลและไม่ปล่อยตนให้เป็นทาสแห่งอบายมุขต่าง ๆ ดังนี้แล้ว ท่านก็จะสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัวของท่าน และจะเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25 มิถุนายน 2496)

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 18 กรกฎาคม 2517)

“...ทั้งนี้ คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดี สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอกอยู่พอกิน มีความสงบและทำงานตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกอยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ที่มีความพอกอยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอกอยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้... ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความคิด และมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้อื่นที่มีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดี กินดีพอสมควร ขอย้ำ พอดควร พอกอยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแยกคุณสมบัตินี้จากเราไป ได้ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวร ที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2517)

“....คนที่อยู่ข้างในนี้ ก็อาจจะอยากไปอยู่ข้างนอกก็ได้ คนที่อยู่ข้างหน้าก็อาจจะอยากอยู่หลัง คนที่อยู่หลังก็อาจจะอยากอยู่ข้างหน้า ไม่มีความพอใจสักชนิดเดียว แต่ก็ต้องจัดระเบียบอะไรอย่างที่จะให้ความปรารถนาของแต่ละคนได้ผลพอควร ถึงจัดอย่างนี้...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2519)

“...ต้องทำแบบ “คนจน” เราไม่เป็นประเทศร่ำรวย เรามีพอสมควร พออยู่ได้ แต่ไม่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก เราไม่อยากจะเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก เพราะถ้าเราเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมากก็จะมีแต่ถอยหลัง ประเทศเหล่านั้น ที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้าจะมีแต่ถอยหลัง และถอยหลังอย่างน่ากลัว แต่ถ้าเริ่มมีการบริหารแบบเรียกว่า แบบ “คนจน” แบบที่ไม่ติดกับตำรามากเกินไป ทำอย่างมีสามัญสำนึกนี้แหละ คือ เมตตา กัน ก็จะอยู่ได้ตลอดไป คนที่ทำงานตามวิชาการ จะต้องดูตำรา เมื่อพลิกไปถึงหน้าสุดท้ายแล้ว ในหน้าสุดท้ายนั้น เขาบอก “อนาคตยังมี” แต่ไม่บอกว่าจะทำอย่างไร ก็ต้องปิดเล่ม คือ ปิดตำรา ปิดตำราแล้วไม่รู้จะทำอะไร ลงท้ายก็ต้องเปิดหน้าแรกใหม่ เปิดหน้าแรกก็เริ่มต้นใหม่ ถอยหลังเข้าคลอง แต่ถ้าเราใช้ตำราแบบ “คนจน” ใช้ความอะลุ่มอล่วยกัน ตำรานั้นไม่จบ เราจะก้าวหน้า “เรื่อย ๆ”...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2534)

“...การลงทุนมากอย่างนั้น บอกให้เขาทราบว่าจะไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะว่าเคยทำโรงงานเล็ก ๆ ที่ทางภาคเหนือ ใช้เงินสามแสนบาท เพื่อที่จะเอาผลผลิตของชาวบ้านชาวเขามาใส่กระป๋องแล้วขายก็ได้ผล เป็นโรงงานเล็ก ๆ บอกว่าที่เขาลงทุนเป็นล้าน รู้สึกว่าเสี่ยง เขาบอกว่าจะต้องทำอย่างนั้น เขาก็ลงทุน ทำไปทำมา สับปะรดที่อำเภอบ้านบึง ทางชลบุรี ก็มีไม่พอ เมื่อมีไม่พอต้องไปสั่งสับปะรดมาจากปรานบุรี สับปะรดจากปรานบุรีต้องขนส่งมา ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ทำไปทำมาโรงงานก็ล้มอย่างนี้ก็แสดงให้เห็นว่าทำโครงการอะไร ก็จะต้องนึกถึงขนาดที่เหมาะสมกับที่เรียกว่าอัตภาพหรือกับสิ่งแวดล้อม...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“...ถ้าเราทำโครงการที่เหมาะสม ขนาดที่เหมาะสมอาจจะไม่ดูหรูหรา แต่จะไม่ล้ม หรือถ้ามีอันเป็นไป ก็ไม่เสียมาก...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“...พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี... ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หุงหาก็ได้ แต่ว่าพอแม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง... แต่พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือ คำว่าพอกก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั่นเอง คนเราถ้าพอใจความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด “อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ” มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหุงหาก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541)

ความมีเหตุผล

“...ผู้มีความสามารถ คือ ทำหน้าที่ใดก็ได้ในงานนั้นสำเร็จดังความมุ่งหมาย ท่านจะต้องเป็นผู้มีน้ำใจหนักแน่นใช้ความพิจารณาด้วยเหตุผล.... ท่านจะต้องเป็นตัวของท่านเองใช้วิชาการที่ได้ร่ำเรียนมาเลือกปฏิบัติแต่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมคือประเทศชาติเสมอไป..”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 4 กรกฎาคม 2500)

“...ความจริงงานทุกอย่างถ้าทำด้วยน้ำใจรัก ย่อมมีทางสำเร็จได้ผลดีเมื่อพบอุปสรรคใด ๆ อย่าเพิ่งท้อแท้จะหมดกำลังใจง่าย ๆ จงตั้งใจทำให้ดี คิดหาทางที่จะแก้ไขผ่อนคลายอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยเหตุผลและหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยความสุขุมรอบคอบและเยือกเย็น งานจะลุล่วงไปด้วยดี การทำงานด้วยน้ำใจรักต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25 กรกฎาคม 2506)

“...ข้าพเจ้าอยากให้ทุกคนคำนึงถึงกฎแห่งเหตุผล ว่าผลที่เกิดขึ้นเพราะเหตุ คือ การกระทำและผลนั้นจะเป็นผลดีหรือผลเสีย ก็เพราะกระทำให้ดีหรือให้เสีย ดังนั้นการที่จะทำงานใดให้บรรลุผลที่พึงประสงค์จะต้องพิจารณาถึงวิธีการที่เหมาะสมก่อนเป็นเบื้องต้น แล้วลงมือกระทำตามหลักเหตุผล ด้วยความตั้งใจจริงและด้วยความสุจริต งานของแต่ละคนจึงจะเป็นผลดี และเชื่อได้ว่าผลงานของแต่ละคนจะประมวลงกันเป็นความเจริญมั่นคงของบ้านเมืองได้ตั้งปรารถนา...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 9 กรกฎาคม 2513)

“...ผู้เป็นบัณฑิตจะต้องเชื่อมั่นและยืนหยัดในเหตุผลและความดี ถ้าทุกคนมีความมั่นคงไม่หวั่นไหวต่อความวิปริตผันผวนของสังคม ช่วยกันปลูกฝังความรู้ ความคิด ความมีเหตุผล ให้เกิดมีในอนุชนสังคมของเราก็จะเข้ารูปเข้ารอยดีขึ้นเป็นลำดับ..”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษา, 30 พฤศจิกายน 2514)

“...ถ้าแต่ละคนทำหน้าที่ ทั้งในหน้าที่ที่มี ทั้งหน้าที่ที่ได้ตั้งไว้กับตัวหรือหรืออาชีพ ทั้งในหน้าที่ที่มีในทางที่เป็นคนไทยเป็นมนุษย์ ที่จะต้องมีความเอื้อเฟื้อ ซึ่งกันและกัน ถ้ามีความคิดที่เที่ยงตรงที่มีเหตุผลไม่ได้หมายความว่าต้องเห็นด้วย เห็นพ้องกันเสมอ ไม่หมายความว่า ถ้าใครพูดอะไรไป

จะต้องถือว่าไม่ใช่แล้ว ยกมือแบบที่เขาล้อกันในสภา มีความคิดเห็นต่างกันได้ แต่ถ้าพูดกันด้วยเหตุผลแล้วไม่ใช่มีจฉาพิฐ คือ ไม่ถือเอาเหตุผลลับ ๆ ล่อ ๆ มาใช้ เชื่อว่าเราอยู่ด้วยกันได้อย่างดี...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2517)

“... ถ้าท่านทั้งหลายช่วยกันคิด ช่วยกันทำ แม้จะมีการเถียงกันบ้าง ก็เถียงกัน แต่เถียงด้วยรากฐานของเหตุผล และเมตตาซึ่งกันและกัน และสิ่งที่สูงส่งที่สุดคือประโยชน์ร่วมกัน คือ ความพอมีพอกินพอลอยู่ปลอดภัยของประเทศชาติ ทั้งนี้ ถ้าทำไปตามที่ว่านี้ก็เป็นของขวัญวันเกิดที่ล้ำค่า...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2517)

“... สำคัญที่สุด ถ้าปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยเหตุผล และความหมั่นเพียรแท้ ๆ แล้วจะสามารถนำวิชาการมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้โดยไม่มีสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคขัดขวางและจะทำให้ประเทศชาติเจริญมั่นคงได้ดังประสงค์...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 19 กุมภาพันธ์ 2519)

“... พูดกันทำให้พิจารณาเหตุผลได้ดีนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ให้พิจารณาการกระทำหรือกรรมของตนให้ดีนั่นเอง คนเราโดยมากมักนึกว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร เราทราบไม่ได้ แต่ที่จริงเราย่อมจะทราบได้บ้างเหมือนกัน เพราะอนาคตก็คือผลของการกระทำในปัจจุบัน ถ้าปัจจุบันทำดี อนาคตก็ไม่ควรจะตกต่ำ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8 กรกฎาคม 2519)

“... มีเงินเดือนเท่าไร จะต้องใช้ภายในเงินเดือน .... การทำแชร์นี้เท่ากับเป็นการกู้เงิน การกู้เงินนี้นำมาใช้ในสิ่งที่ไม่ทำรายได้นั้นไม่ดี อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าถ้ากู้เงินและทำให้มีรายได้ก็เท่ากับจะใช้หนี้ได้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ.. กู้เงิน เงินนั้น จะต้องให้เกิดประโยชน์ มิใช่กู้สำคัญไปเล่นไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์..”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“... ในเมืองไทยนี้ถ้าทำกิจการ หมายความว่าปกครองหรือดำเนินกิจการทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ทั้งในด้านธุรกิจ ในด้านอาชีพ มีทุกจริตเมืองไทยพั่ง ของเราเมืองไทยนี้ที่ยังไม่พั่ง ก็เพราะว่าเมืองไทยนี้นับว่าแข็งมาก แต่ว่าเดี๋ยวนี้ถ้าหากว่าทำไม่ระวัง เช่นให้พั่ง มันก็เหมือนบ้านที่กำลังคลอน

บ้านกำลังคลอนอะไรสันนิตเดียวก็ถล่ม เมื่อถล่มแล้วก็จะแย...เมื่อทำอย่างนั้น คือ โครงการมันไม่ดี เห็นมามากแล้วว่า ระหว่างหน่วยราชการจะมี กรมทาง กรมชลประทาน กรมป่าไม้ เป็นต้น ไม่ได้ สอดคล้องกัน โครงการไม่ทำให้สอดคล้องก็เกิดเรื่องแก้ไข ก็แก้ไขได้ ไม่สู้ยากนัก แต่จะต้องไม่มีทริค จะต้องร่วมกัน แต่ถ้ามีทุจริตมาเพิ่มในกิจการเหล่านี้แล้ว มันก็ทำให้ร้ายแรงขึ้นเป็น 2 เท่า 3 เท่า ....”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 23 ธันวาคม 2546)

“...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขออย่าว่า เป็นการตั้งเศรษฐกิจ หรือความประพฤติ ที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือ เกิดผลมันมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดให้ดี ให้ผลที่ออกมา คือ สิ่งที่ดีติดตามเหตุ การกระทำ ก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่ามีประโยชน์ ดีแปลว่าทำให้มีความสุข...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2543)

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี

“... จะเห็นว่าถ้าราษฎรอยู่ดีกินดี มีรายได้ รัฐบาลก็เก็บภาษีได้สะดวก ไม่มีการหนีภาษี เพราะเมื่อมีรายได้ดีขึ้น เขาก็สามารถเสียภาษีได้มากขึ้น...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2534)

“...เชื่อว่าประเทศไทยจะสามารถพ้นวิกฤตการณ์ได้ดีกว่าหลายประเทศ เพราะแผ่นดินนี้ยังเหมาะสมกับความเป็นอยู่ได้ อย่างที่เคยพูดมาหลายปีแล้วว่า ภูมิประเทศยังให้ คือ เหมาะสมแต่ความเป็นอยู่ต้องไม่พึ่งเฟ้อ ต้องอยู่อย่างประหยัด และต้องไปในทางที่ถูกต้อง วันนี้พูดถึงวิถีแก้ไขสถานการณ์ วิกฤตการณ์ปัจจุบันทางหนึ่ง วิธีหนึ่ง สมัยนี้เป็นสมัยที่พูดกันได้ว่า “โลกาภิวัตน์” ก็จะต้องทำตามประเทศอื่นด้วย เพราะว่า ถ้าไม่ทำตามประเทศอื่น ตามคำสัญญาที่มีไว้ เขาอาจจะไม่พอใจ ก็เพราะว่าเขาเองมีวิกฤตการณ์เหมือนกัน การที่ประเทศใกล้เคียงเมืองไทยในภูมิภาคนี้มีวิกฤตการณ์ด้วย ก็ทำให้เราฟื้นจากวิกฤตการณ์นี้ยากขึ้น และไม่ใช่ว่าเฉพาะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคนี้ แม้แต่ประเทศที่อยู่ยังเจริญรุ่งเรืองดี ก็รู้สึกว่าจะกำลังเดือดร้อนขึ้น... ฉะนั้นเราต้องพยายามอุ้มชูประชาชนให้มั่งคั่ง มีรายได้ ก็จะสามารถผ่านวิกฤตการณ์ แต่ถ้าทำแบบที่เคยมีนโยบายมา คือ ผลผลิตของทางอุตสาหกรรมมากเกินไป ก็จะไม่สำเร็จ โดยที่ในเมืองไทยตลาดมีน้อยลง เพราะคนมีเงินน้อยลง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

“...Self – Sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรที่มีพอที่จะใช้ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น ๆ อยู่ได้ด้วยตนเอง (พึ่งตนเอง) บางคนแปลจากภาษาฝรั่งว่า ให้ยืนบนขาตนเอง คำว่ายืนบนขาของตัวเองนี้ มีคนบางคนพูดว่าชอบกล ใครจะมายืนบนขา คนอื่นมายืนบนขาเรา เราก็โกรธ แต่ตัวเอง ยืนบนขาตัวเองก็ต้องเสียหลักหกล้มหรือล้มลง อันนี้ก็เป็นความคิดที่อาจจะเฟื่องไปหน่อย แต่ว่า เป็นตามที่เขาเรียกว่า ยืนบนขาของตัวเอง (ซึ่งแปลว่าพึ่งตนเอง) หมายความว่า สองขาของเรานี้ ยืนบนพื้นให้อยู่ได้ไม่หกล้ม ไม่ต้องไปขอยืมขาของคนอื่นมาใช้สำหรับยืน...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541)

“...ถ้าเศรษฐกิจล่มจมแล้วมีแต่ดีขึ้นได้ จึงต้องรักษาความเป็นอยู่ที่ดี สถานการณ์ที่ดีต่อไป โดยรักษาอัตราแลกเปลี่ยนที่ล่มจม ไม่มีปัญหาว่าประเทศชาติจะรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ ทั้งนี้ เพราะวิกฤตการณ์นี้มาจากความฟุ้งเฟ้อ หรือความโลภ ไม่อยากจะพูดว่า ความทุจริต เพราะไม่จำเป็นที่จะต้องมีความทุจริตก็แย่ได้เหมือนกัน ยังมีทุจริตก็แย่ เพราะถ้ามีทุจริต ไม่มีใครทำงานอะไรได้ ไม่มีใครเชื่อใคร แล้วผู้ที่จะพยายามทำงานก็ไม่สามารถทำงาน เพราะกลัว ทุจริต ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า ถ้าไม่มีความล่มจม ผู้ที่เป็นนักธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่ทุจริต ก็จะไม่สามารถกะงบประมาณ ของของตัวเอง จึงต้องค้ำกำไรเกินควร เพื่อไม่ให้ขาดทุน แต่มีหลายคนที่ยพยายามทำงานด้วยความไม่ฟุ้งเฟ้อ...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2541)

“...ต้องพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชน คือ อาชีพ ไม่ใช่เพียงแต่ปลูกผัก ถั่ว ปลูกงาให้ หลานเฝ้า แต่เป็นเรื่องของให้ความอยู่ดี กินดี ความรู้ การศึกษา กล่าวว่่า ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะว่าถ้าการศึกษาไม่ดี คนไม่สามารถที่จะทำงาน การศึกษาต้องได้ทุกระดับ...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

เงื่อนไขความรู้

ความรู้

“... ขอให้ทุกคนจงดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ โดยอาศัยวิชาความรู้ที่ได้รับมาประกอบด้วยความยังคิดซึ้งใจ และศีลธรรมอันดีงาม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเอง และของประเทศชาติ ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 18 กันยายน 2504)

“...การประกอบกิจการงานหรือการดำเนินชีวิต จะใช้วิชาการที่ได้ศึกษามาแล้วเท่านั้นยังไม่เพียงพอจำเป็นจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ..”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 18 กันยายน 2504)

“...การประกอบกิจการงานหรือการดำเนินชีวิต จะใช้วิชาการที่ได้ศึกษามาแล้วเท่านั้นยังไม่เพียงพอจำเป็นจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 25 ตุลาคม 2505)

“...ในการทำโครงการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ จะต้องอาศัยให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นหลัก และจะต้องใช้นักสถิติที่มีความรู้ ความสามารถขั้นสูงเป็นผู้ปฏิบัติ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
19 พฤศจิกายน 2513)

“...เมื่อมีความรู้ความคิดอยู่ ควรจะนำมาเชื่อมโยงกันเข้าให้พร้อมเพียง ประสมประสานปรับปรุงความรู้ความคิดนั้น ด้วยความคิด พิจารณาแล้วนำออกใช้ให้ได้ผล จุดใดเสื่อม ก็แก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จุดนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจะดีขึ้นเป็นลำดับ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 4 สิงหาคม 2514)

“...ในการปฏิบัติงานใด ๆ ผู้ปฏิบัติจำต้องทราบ ต้องเข้าใจแจ่มแจ้งถึงปัญหาและวิชาความรู้ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์อย่างทั่วถึง จึงจะสามารถนำทฤษฎีมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และสามารถเลือกแนวทางปฏิบัติ ให้เกิดผลมากที่สุดได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิด

ความขาดแคลนวัตถุดิบปัจจัยต่าง ๆ ดังในทุกวันนี้ ความขาดแคลนอาจทำให้การพัฒนาหลายอย่างต้องหยุดชะงักไปเพราะไม่สามารถทำงานตามทฤษฎีได้ ท่านทั้งหลายก็ต้องแสวงหาวัตถุดิบและวิธีการอย่างอื่นมาใช้แทน เพื่อให้ชีวิตและภารกิจของเราสามารถดำเนินไปเป็นปกติได้...”

(พระบรมราชาโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 22 มกราคม 2517)

“...ต้องพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชน คือ อาชีพ ไม่ใช่เพียงแต่ปลูกผัก ถั่ว ปลูกงาให้หลานเฝ้า แต่เป็นเรื่องของให้ความอยู่ดี กินดี ความรู้ การศึกษา กล่าวคือ ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะว่าถ้าการศึกษาไม่ดี คนไม่สามารถที่จะทำงาน การศึกษาต้องได้ทุกระดับ ถ้าพูดถึงระดับสูงหมายความว่า นักวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ถ้าไม่มีการเรียนชั้นประถม ชั้นอนุบาล ไม่มีทางที่จะให้คนไทยขึ้นไปเรียนในชั้นสูง หรือเรียนชั้นสูง เรียนไม่ดี ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ดี เพราะว่าชั้นสูงนั้น ต้องมีรากฐาน จากชั้นต่ำ ถ้าชั้นต่ำไม่ดี เรียนชั้นสูงต่าง ๆ ไม่รู้เรื่อง...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2546)

“...ถ้าเราฟังคนที่มีความรู้ เราก็ได้ความรู้ ไม่ใช่ความรู้ที่จะมาสอนคนโน้นคนนี้ได้ แต่ได้ความรู้ที่จะปฏิบัติได้... ถ้าเราฟังคนแล้วก็ฟังจริง ๆ แต่ต้องพิจารณา อันนี้เป็นข้อสำคัญ ... ต้องพิจารณาว่า ที่ท่านพูดนั้นถูกต้องหรือไม่ ถ้าพูดถูกต้องปฏิบัติได้ เราก็ดี เราก็ได้ประโยชน์ ส่วนรวมก็ได้ประโยชน์ เพราะว่าเราเอาความรู้ที่ท่านพูดไปปฏิบัติต่อ...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2547)

รอบรู้ / รอบคอบ / ระมัดระวัง

“...อย่าทะนงตัวว่าวิเศษกว่าผู้อื่น อย่าอวดเก่งเกินไป จะทำการสิ่งใด จงไตร่ตรองให้รอบคอบ...”

(พระบรมราชาโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5 กรกฎาคม 2505)

“...งานใหญ่ ๆ ระดับชาตินั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านใดสาขาใด ย่อมจะเกี่ยวโยงถึงกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะเกี่ยวพันถึงเศรษฐกิจด้วย ทุกสาขาผู้ทำงานอย่างนี้ นอกจากจะต้องมีหลักวิชา เทคนิค และความชำนาญชำนาญในการลงมือปฏิบัติเป็นพื้นฐานแล้ว ยังต้องมีความรอบรู้ในวิชาการทั่วไป ต้องมีความสามารถในทางมนุษยสัมพันธ์และต้องมีความเฉลียวฉลาดในหลักการและระบบวิธีปฏิบัติงาน เป็นส่วนประกอบอุดหนุนด้วย จึงจะสามารถนำหลักวิชา ความรอบรู้และ

ความสามารถในด้านต่าง ๆ มาประกอบกัน และใช้ให้สอดคล้องพอเหมาะพอดีกันให้เป็นผลดีได้ ...”

(พระบรมราชาโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 26 สิงหาคม 2519)

“...ที่เกิดมีวิกฤตการณ์ขึ้นมา ก็เพราะว่าขยายการผลิตมากเกินไปและไม่มีใครซื้อ เพราะไม่มีใครมีเงินพอที่จะซื้อ ต้องถอยหลังเข้าคลองจะต้องอยู่อย่างระมัดระวัง และต้องกลับไปทำกิจการที่อาจจะไม่ค่อยซับซ้อนนัก คือ ใช้เครื่องมืออะไรไม่หรูหรา แต่ก็อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นที่จะต้องถอยหลังเพื่อที่จะก้าวหน้าต่อไป ถ้าไม่ทำอย่างที่ว่านี้ก็จะแก้ไขวิกฤตการณ์นี้ยาก...”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, 4 ธันวาคม 2540)

เงื่อนไขคุณธรรม

คุณธรรม

“...สิ่งใดที่เห็นว่าถูกต้องแล้ว ท่านจะต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำ ก็จะทำให้เกิดความท้อถอย ทำให้มี
คนทำงานจริงน้อยลง งานทุกอย่างจะเสื่อมทรามลงจนหมดสิ้น เมื่อท่านกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องก็จะ
เป็นตัวอย่าง ชักนำผู้มีความรู้สติปัญญาทั้งหลาย ให้มีกำลังใจและมีความเข้มแข็งที่จะปฏิบัติ
เช่นเดียวกัน..”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 15 กรกฎาคม 2514)

“...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคีที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกัน
รักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันประสานงาน ประสาน
ประโยชน์กันให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่นและกับประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกา และ
ในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดความเห็นของตนให้ถูกต้อง
เที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล

หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดี ที่เจริญนี้ยังมี
พร้อมมูลในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่าประเทศไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้ จึงขอให้
ท่านทั้งหลายในมหาสมาคมนี้ ทั้งประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้รักษาจิตใจและคุณธรรมนี้ไว้ใน
เหนียวแน่น และถ่ายทอดความคิด จิตใจนี้กันต่อไปอย่าให้ขาดสาย เพื่อให้ประเทศชาติของเรา
ดำรงยืนยงอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ทั้งในปัจจุบันและในภายหน้า..”

(พระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี, 9 มิถุนายน 2549)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล   สิบเอก ศิริศิลป์ โสมา
วัน เดือน ปีเกิด   วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2517
สถานที่เกิด   อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

การศึกษา

พ.ศ. 2542   อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล
มหาวิทยาลัยสยาม

พ.ศ. 2553   รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตำแหน่งงาน

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์รักษาความปลอดภัย

สถานที่ทำงาน

ศูนย์รักษาความปลอดภัย 17 รามอินทรา

ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ

โทร. 0-2521-0130 ถึง 9 ต่อ 2381

